

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Гж1-1894/24
05.03.2025. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија Јасминке Вукановић, председника већа, Радмиле Николић и Данијеле Савић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „АА“ из села ..., ..., чији је пуномоћник Зоран Јанићијевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова Београд, Полицијска управа у ... са седиштем у ..., коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у ..., ради утврђења постојања радног односа и уплате доприноса, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Краљеву П1-504/20 од 22.04.2024. године, у седници већа одржаној дана 05.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

1. УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Краљеву П1-504/20 од 22.04.2024. године у делу става 1. изреке којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца „АА“ из села ..., ... , којим је тражио да се утврди да је тужилац у радном односу код тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова Београд, Полицијска управа у ... - ИКМ ... почев од 01.03.2009. године и даље, што је тужена дужна да призна, па се тужба тужиоца у том делу **ОДБАЦУЈЕ**, као неблагоприятна.

2. ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца „АА“ из села ..., ... и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Краљеву П1-504/20 од 22.04.2024. године у преосталом делу става 1. изреке, као и у ставу 2 изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П1-504/20 од 22.04.2024. године, ставом 1. изреке, одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је тужилац у радном односу код тужене почев од 01.03.2009. године и даље, што је тужена дужна да призна и да код РФ ПИО – Филијала Београд изврши уплате доприноса по прописаним стопама на име тужиоца, које ће тужилац накнадно, након вештачења, прецизирати. Ставом 2. изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавио тужилац побијајући је у целости из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. ЗПП.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 386. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11... 10/23 – др. закон) и у границама жалбених навода, Апелациони суд је утврдио да је жалба делимично основана.

Пре свега, првостепена пресуда у делу става 1. изреке којим је одлучено о захтеву за утврђење постојања радног односа, донета је уз битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 3. ЗПП, на коју Апелациони суд пази по службеној дужности. Наиме, тужилац је тужбом поднетом дана 14.07.2020. године, између осталог, тражио да се утврди да је у радном односу код тужене почев од 01.03.2009. године и даље, а што је тужена дужна да призна. Одредбом члана 169. Закона о полицији („Службени гласник РС“, број 101/05) прописано је да се на положај, дужности, права и одговорности запослених у Министарству примењују прописи о радним односима у државним органима, ако овим законом и прописима донетим на основу овог закона није друкчије одређено. Законом о радним односима у државним органима („Службени гласник РС“, број 48/91... 79/05 – др. закон, 81/05 – испр. др. закона и 83/05 – испр. др. закона) није посебно регулисано право на утврђење постојања радног односа, док је чланом 4. став 1. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“, бр. 79/2005... 116/08) прописано да се на права и дужности државних службеника који нису уређени овим или посебним законом или другим прописом примењују општи прописи о раду и посебан колективни уговор за државне органе (у даљем тексту: посебан колективни уговор). Сходно томе, а како ни Посебним колективним уговором за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 23/98 и 11/09) предметно питање није посебно регулисано, то се на решење конкретне парнице у погледу захтева за утврђење постојања радног односа има применити Закон о раду, као општи пропис у области рада. Чланом 195. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 и 61/05), важећим у моменту од када тужилац тражи утврђење постојања радног односа код тужене, (као и истом одредбом новелираних издања тог закона објављених у Службеном гласнику РС број 54/09 и 32/13), прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан, ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом, док је ставом 2. истог члана прописано да рок за покретање спора износи 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Имајући у виду цитирану законску норму, те чињеницу да је тужиоцу радни однос код тужене престао 31.12.2013. године (о чему се тужилац децидирано изјаснио у свом исказу приликом саслушања као парнична странка), када је тужилац најкасније сазнао за повреду свог права (да више није у радном односу код тужене), то је по оцени овог суда, до дана подношења тужбе у овој правној ствари (14.07.2020. године), преклузивни рок од 90 дана за покретање спора пред надлежним судом увелико протекао, због чега је тужба тужиоца у том делу неблагоприятна, па је Апелациони суд применом члана 391. став 2. ЗПП одлучио као у изреци ове одлуке под 1.

Супротно наводима жалбе, побијана пресуда у потврђеном делу није донета уз битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1. до 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, као ни уз битну повреду поступка из тачке 12. наведене законске норме, јер супротно паушалним жалбеним наводима, побијана пресуда у наведеном делу садржи јасне и непротивречне разлоге о свим битним чињеницама.

Такође, побијана пресуда у потврђеном делу није донета ни уз битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, на коју се жалбом тужиоца посредно указује, јер је првостепени суд на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка одлучио по свом уверењу које ће чињенице да узме као доказане и за своје чињеничне и материјално правне закључке дао јасне и образложене разлоге.

Неосновано се жалбом указује да је побијана пресуда у потврђеном делу донета на основу чињеничног стања које није правилно и потпуно утврђено, као и уз погрешну примену материјалног права.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда, тужилац је у периоду од 17.10.2006. године до 28.02.2009. године био пријављен на обавезно социјално осигурање од стране Привременог органа Општине ..., а потом почев од 03.02.2010. године па до 31.05.2013. године пријава на социјално осигурање тужиоца извршена је од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије. Потом је почев од 20.08.2015. године тужилац пријављен на осигурање на терет буџета РС, по основу осигурања 415 - незапослена и социјално угрожена лица. Из исказа тужиоца као парничне странке, утврђено је да је почев од 01.03.2009. године био радно ангажован у МУП-у - Ватрогасној јединици ..., те да су тог дана потписали решења у ..., а да му је радни однос престао дана 31.12.2013. године, као и да решење о заснивању, нити престанку радног односа тужилац није добио.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, правилно је првостепени суд одлучио као у потврђеном делу изреке побијане пресуде, дајући за такву своју одлуку јасне и основане разлоге које као правилне прихвата и Апелациони суд.

Како жалба не садржи конкретне разлоге којима се оспорава одлука првостепеног суда о уплати тражених доприноса, Апелациони суд је, испитујући побијану пресуду у том делу, сходно одредби члана 386 ЗПП, пазећи по службеној дужности на правилност примењеног материјалног права, закључио да је материјално право од стране првостепеног суда правилно примењено.

Наиме према члану 13. став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, број 84/04... и др.) основица доприноса за запослене и за послодавце је зарада, односно плата и накнада зараде, односно плате у складу са законом који уређује радне односе, општим актом и уговором о раду, односно решењем надлежног органа. Одредбом члана 51. став 1. наведеног закона прописано је да је послодавац обвезник обрачунавања и плаћања доприноса из основице и на основицу за запослене, изабрана, именована и постављена лица и лица која обављају привремене и повремене послове. Према одредби става 2. тог члана закона послодавац је дужан да доприносе из става 1. тог члана обрачуна и уплати истовремено са исплатом зараде, разлике зараде или уговорене накнаде за привремене и повремене послове, по прописима који важе у моменту исплате тих примања.

Дакле, сходно цитираним законским нормама, обавеза послодаваца да у корист запосленог уплати доприносе за обавезно социјално осигурање настаје истовремено са исплатом зараде, односно плате. Имајући то у виду и чињеницу да се поменути доприноси уплаћују надлежним органима према основици која представља

приход запосленог остварен по основу рада, а да је тужилац у предметној парници потраживао уплату доприноса без навођења основице за коју ту уплати тражи, нити је до закључења главне расправе у овој правној ствари определио износ основице према којој би се извршила уплата предметних доприноса, као ни период на који се та уплата односи, то је и по оцени овог суда, тужбени захтев тужиоца у наведеном делу правилно одбијен као неоснован.

Како на основу изнетог ниједним жалбеним наводом није доведена у сумњу законитост и правилност побијане пресуде у потврђеном делу изреке, Апелациони суд је на основу одредбе члана 390. ЗПП одлучио као у ставу 2. изреке ове пресуде, с тим што је потврдио и решење о парничним трошковима садржано у ставу 2. изреке побијане пресуде, јер је исто, супротно паушалним жалбеним наводима, донето правилном применом одредаба чланова 153. и 154. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Вукановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**